

IGE-IDŐK

A reformáció 500 éve

Magyar Nemzeti Múzeum, József nádor-terem, 2016. április 27. – november 5.

500 esztendeje Luther fellépésével kezdődött a reformáció, amely gyökeresen megváltoztatta Európa arcát. A Magyar Nemzeti Múzeum kiállítása az európai kultúra nagy hatású eseménytörténetét idézi meg művelődéstörténeti szempontból. A különleges installációba ágyazott – hazai és határon túli emlékgyűjteményekből jól ismert, illetve nagyon ritkán látható – több mint 300 műtárgy, evangélikus, református, unitárius gyűjteményekből és gyülekezetekből érkezik a kiállításra. Amikor az ötszáz éves évforduló alkalmával a megújulás lendületét hirdetve emlékezünk, akkor meggyőződésre, vallásra, felekezetre való tekintet nélkül szeretnénk nem csak megőrzői, de nagyvonalú bemutatói, megosztói is lenni kincseinknek.

A kiállításhoz kapcsolódóan a múzeum változatos, minden korosztályt megszólító program-sorozatot hirdet. ●

További információ: www.mnm.hu, www.facebook.com/nemzetimuzeum

Fedelese kanna Luther Márton, Philipp Melancthon és Móric szász herceg portré-érmeivel. Ismeretlen délnémet mester, 16. század közepe. Magyar Nemzeti Múzeum, Ötvösgyűjtemény

AZ ÜVEGCIPŐ ANGYALLAL

Zappe László

Mielőtt a József Attila Színház legújabb kasszatöltő, népszórakoztató produkciójáról elmondom a véleményem, illőnek gondolom néhány szóban megemlíteni mindazt, amivel ezen kívül is próbálkozik a társulat. Főképp természetesen az alagsori stúdióteremben, amely *Gaál Erzsébet* nevét viseli, aki egykor merészen kísérletező rendezőnek, színésznek számított az Orfeo Együttesben, a Stúdió „K”-ban és Nyíregyházán is: *Léner Péter* igazgatósága idején. Az ő nyomán került a József Attila Színházba, ahol a stúdióteremben folytatta akkoriban kísérletezőnek mondott rendezői útját 1998-ban, 47 éves korában bekövetkezett haláláig.

A stúdióban mostanában klasszikusok beavató előadásaival igyekeznek színházra kaptatni az ifjabb generációkat, bár nyilvánvalóan nem a saját nagytermük többnyire könnyedebb műsora számára. Ahhoz nem feltétlen szükséges *Szophoklész*t és *Shakespeare*-t, *Arthur Miller*t és *Ugo Betti*t tanulmányozni, akik mind fellelhetőek a programban. Sőt a nagyszínpadon is megpróbálkoztak például az *Othelló*val, ami természetesen istenkísértés volt a színház igazgatójától: címszerepben *Nemcsák Károly*. Bár el kell ismernem, hogy ripacszkodásban ezúttal jócskán elmaradt soproni Bánk bánjától.

És Sipos úrként is kellemes meglepetéssel szolgált. Merthogy *Molnár Ferenc* klasszikusa, Az üvegcipő került színre

nemrég a József Attilában. Bár életveszélyes fenyegetéssel felérő indítást követően, de a továbbiakban egészen a zárópoénok sorozatáig fegyelmezett mértéktartással osztotta be a csattanókat, az érzéseket, a drámai feszültségeket. Jól áll neki az akkurátus iparos, műbútorasztalos, bútorrajzoló „befeléd nedvesedő” lelke. Ebben *Huszi Péter* rendezése is segítségére van, ami ugyancsak meglepetés. Mintha túljutott volna azon a megpróbáltatáson, amit a nem különösebben igényes közönség kényeztetése jelent, amikor a sztármak elég kibukkanni a takarásból, hogy bejőjön a nyíltszíni taps. Pedig nem lehet könnyű elengedni az olcsó sikert.

Az üvegcipő mostani előadása fegyelmezett, átgondolt munkáról tanúskodik. Erre legjobb példa a második felvonás ökonomikus megkurtítása. Ez az ára ugyanis annak, hogy megtartsa a darab eredeti tagolását, hogy meghagyja a szünetet a harmadik felvonás előtt. Lemond az esküvői mulatozás szellemes szípkörainak jó részéről, így nem kell az utolsó részt mintegy függeléként biggyeszteni a másodikhoz.

Mindez azonban csak elengedhetetlen előfeltétele a sikeres és többé-kevésbé színvonalas előadásnak. Kell hozzá még legalább két, de inkább három jelentékeny alakítás. Abban nem is volt kétség, hogy *Létay Dóra* biztos ízléssel kiegyensúlyozza hozzá az élete fordulópontjához érkezett asszony racionális

önfegyelmét éppúgy, mint visszakozását tulajdon érzése előtt. Behódolása is ésszerű: belátja, hogy a sorsot nem lehet túlgondolkodni, nem lehet bölcsességgel kicselezni. *Mohai Tamás* mintaszereplő szerelmes szobaúr, elegánsan lánghoz, ki tudja meddig. Meghagyja a reményt a nézőnek, hogy örökké, hogy nem válik be az asszony okos pesszimizmusa.

A legfontosabb persze mégis csak az, hogy legyen egy kicseléd, egy bohókás lelkű kislány, egy rajongó bakfis, akit szeretni lehet, akinek az ábrándjaival azonosulni kell, akinek a boldogságáért drukkolhat a nézőtér. *Fekete Réka Thália* éppen ilyen. Kicsit még szebb is, mint ami a szerephez feltétlen szükséges volna. De hát arról nem tehet. Arról viszont igen, hogy felszabadult természetességgel ellensúlyozza adottságait. Elhitheti, hogy nem a külseje, hanem az ártatlan, gyanútlan lélek ragyog rajta.

Az előadás mindezen fölül teljesíti egy többé-kevésbé mégis csak külvárosi színház egyik nagyon fontos feladatát is: epizódokban saját nagy öregei és különféle színházakból, filmekről ismerős „régibútorarabok” felléptetésével ugyancsak kedveskedik törzsközönségének – és önmagának is. *Lippai László* a házmester, *Fabó Görgyi* a menyasszony anyja, a hajdani Mikroszkópból ismerős *Baranyi László* pedig székre mászva szavalja Stettner úr fűzfapoézisét. *Újréti László* a rendőrtanácsos, *Kocsis Judit* a házmesternő, a rendőrorvos szerepében pedig *Láng József*et láthatjuk, aki több mint fél évszázada, 1962-ben lett a társulat tagja. Bár országos hírnévre *Roger Moore*, az Angyal magyar hangjaként tett szert. ●